

List izhaja
dvakrat na mesec.

Posamezna št

Naročnin:
mesečno 15Rokopisi se ne
vračajo.Nefrankirana pisma
ne sprejemajo.

VOJNI INVALID

Državna licijska knjižnica
Ljubljana

Poština plačana
v gotovini.Uredništvo in
upravištvo v
Št. Peterski
vojašnici.

Glasilo izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS.

Aleluja.

Zopet bodo zvonili zvonovi, zopet bodo šle praznično oblečene množice okrog cerkve in prepevale: Aleluja. In nesli bodo, obloženi z jerbasi polnimi gnjati, pijavkami, poticami v cerkev, da se jim blagoslovi velikonočno jagnje.

A kaj blagoslovi cerkev nam, ki nimamo s čim bi napolnili jerbasa? Nam, ko nimamo niti navadnega, črnega kruha, kaj še le potic? Otroci naši bodo gledali vesele obraze drugih otrok, čegar stariši niso invalidi, in v njih glavicah se bode vsljevalo vprašanje: »Zakaj mi nimamo pirhov?«

Množice prepevajo aleluja, mi pa požiramo solze.

In to zakaj? Ker nam tista domovina, ki je zahtevala od nas žrtve, kri in zdravje in ude,

ki je zahtevala očete, noče narediti nobenega veselja, nam ne privošči, da bi zapeli tudi mi aleluja! Naredila je z nami, kakor z govornimi ter nas izključila iz praznika veselja.

Kaj nam ta aleluja, ki doni te dni po celi zemlji? Pojo ga srečni! Kaj nam vse to praznično zvonjenje, saj nam ono vabi v oči solze in nam poje o trpljenju.

O, domovina! Kako si kruta k nam, invalidom, vdovam in sirotam!

Vendar ne kalite si veselja, oblastniki in srečnejši ob našem trpljenju. Veselite se in pojte aleluja. Naj vas ne moti to, da mi — ne moremo peti.

Vam pa, tovariši in tovarišice v trpljenju naš pozdrav!

Osnutek invalidskega zakona.

Znano je, da smo tik pred sprejetjem novega stalnega invalidskega zakona. Vlada ni osvojila načrta, ki smo ga izdelali leta 1922 o priliki medzavezniškega invalidskega kongresa v Ljubljani. Začela ga je takoj predelavati, pozneje pa je izdelalo ministrstvo za socialno politiko sploh drugega. Dotični načrt je bel predložen v odobrenje ministrskemu svetu in odtod je sedaj izšel končni osnutek, ki se bo končno sprejel.

Pred nami leži osnutek bodočega invalidskega zakona, ki na žalost prezira ravno najvažnejše naše zahteve.

Središnji odbor udruženja, je sestavil ves svoj vpliv, da unese v zakon vsaj najvitalnejša vprašanja in naše eksistenčne pogoje.

Razposlal je sedaj klubom in poslancem natančen komentar o osnutku invalidskega zakona, z razložitvijo nujnih potreb, ki jih osnutek prezira ter jih prosil za pomoč v svrhu dosege našega zasluženega prava. Treba je, da našim članom nekoliko razložimo podrobnosti vladinega osnutka, ter izrečemo svojo sodbo.

Invalidski zakon obsega po osnutku VII. poglavij s 105 členi. I. poglavje določa, kdo more biti zaščiten po invalidskem zakonu. Razločuje vojne invalide in vojaške invalide (one, ki so postali v vojaški službi izven boja nesposobni.) Dalje družine, med katerimi priznava ženo, zakonske in tudi nezakonske priznane otroke ter pastorko, stariše invalidov, padlih in pogrešanih ter tudi brate in sestre dotičnih pod gotovimi pogoji. Končno priznava pravo še za strance, ako so se borili v vojski naše kraljevine. Izključuje pa dobrovoljce, ki so šli prostovoljno v vojsko, ki je bila neprijateljska naši kraljevini in še nekatere slučaje, ki pa pri nas ne pridejo v poštev.

Udruženje se ne more skladati s tem, da bi uživali po tem zakonu zaščito vojaški invalidi. To so lahko različni gažisti, ki morajo imeti zaščito po svojih službenih zakonih in ne spadajo med nas, da bi vlekli pomoči iz naših sredstev.

II. poglavje našteva uvodoma vrste pomoči, ki jo nudi država vojnim žrtvam.

Pri tem je čisto prezrto Udruženje vojnih invalidov. Izpuščene so »razne ugodnosti« in »različne pomoči« udruženju, ki so bile predvidene v vseh načrtih, celo v sedanjem začasnem zakonu.

Najprvo obsega odstavek o »brezplačnem zdravljenju«. Kakor do sedaj se priznava lečenje samo za vojne hibe in njihove komplikacije. Kar se tiče zdravniških pregledov, je tudi predvideno, da so jih dolžni vršiti državni in samoupravni zdravnik brezplačno.

Popolnoma prezrto pa je dosmrtno brezplačno zdravljenje siromašnih invalidov za one bolezni, ki niso v zvezi z vojno hibo. Ako se pomisli, da je invalid s hibo občutljiv za vsako drugo obolenje in da mu je vsled delanezmož-

nosti nemogoče plačevati samemu zdravljenja, je to velik udarec zanj.

Nadaljni odstavek govori »o preskrbi s protezami«. V tem oziru se določbe ne razločujejo od današnjih. Predvideni sta dve protezi in strokovna komisija, ki spoznava potrebe in trajanja.

Enako tudi odstavek »O strokovnem pouku« ostane skoro neizpremenjen. Pouk se vrši ob državni preskrbi v zavodih. Učenje traja najmanj 12 in največ 24 mesecev. Potem se polagajo izpiti pred komisijami, ki so sestavljene v istem smislu kot do sedaj. Ako ima invalid družino dobi ista za čas njegovega učenja njegovo pokojnino, ako pa je samec se mu pa ista za ta čas sploh ne izplačuje. Za različna dela, ki jih izvršuje invalid pri učenju so dovoljene primerne nagrade, ki jih določuje ministrski svet potom posebnega pravilnika.

Mi zahtevamo, da mora invalid za čas učenja dobivati poleg vse preskrbe tudi svojo pokojnino.

V naslednjem odstavku pa je predvidenega nekaj novega namreč, »Učenje ostalih oseb zaščiteneh z zakonom.« Takoj je pred vsem omenjena deca - vojne sirote za katere se hoče država brigati po državnih, samoupravnih in privatnih ustanovah, da se preskrbe. Država hoče preskrbeti, da se vojne sirote brezplačno nameste v gotove zavode. Tudi bodo podpirana razna društva za zaščito dece v tem smislu. Vsi državni zavodi morajo prvenstveno sprejemati vojne sirote. Po možnosti se bo skrbeo v tem smislu tudi za ostale zaščitence po tem zakonu.

Za tem je odstavek »o posredovanju dela in služb.«

V državnih in samoupravnih službah imajo osebe zaščitene po tem zakonu pri enakih pogojih prvenstveno pravo, pri čemur ne sme ovirati sprejema telesna nesposobnost za kako mesto, katero more invalid brez opasnosti opravljati. Tudi v vojaških službah morejo invalidi aktivni oficirji ali podoficirji nadalje ostati in se vporabijo za službo po zdravniškem izvidu.

Državne posredovalnice dela morajo najti v prvi vrsti delo za vojne žrtve. Popolnoma izpuščene pa so naše zahteve, ako bi se podjetja branila sprejeti invalide v delo in sicer take, ki so se dovolj izučili in kljub telesni hibi še lahko opravljajo kako delo. Taka podjetja oblast lahko prisili vzeti za vsakega 15 delavca po enega invalida, ali dve vojni siroti. Ako pa se podjetje ne ozira na to, ga lahko ministrstvo kaznuje od 300—500 Din in v slučaju ponavljanja tudi do 10.000 Din. To je važnega pomena, če pogledamo, da se danes vse brani invalidov v službo.

V odstavku »podpore za osnivanje ali popljšanje samostojnega poklica« se predviduje dajatve iz Narodnega fonda za razne poljedelske in obrtne svrhe. Ako se izda taka podpora

udruženju mora isto gledati, da imajo najpotrebnejši člani stvarne koristi in sicer oni, ki so ekonomsko in socialno najslabjeji.

Vsako leto se stavi iz Narodnega fonda gotova svota za posojila kmetovalcem brezobresti ali z znižanimi obrestmi.

Onim, ki bodo dovršili z dobrim uspehom izučenje obrti, bo dal minister tudi obrtno orodje, ki pa postane last Narodnega fonda šele po treh letih se more podariti dotičniku.

Tudi posojila za obrtnike so predvidena ter nabave učil dijakom.

O trafikah govori načrt, da se prvenstveno dodeljujejo invalidom, ter jih isti ne morejo odajati v zakup.

Toraj predvideva bodoči zakon še slabše kot je bilo dosedaj, ko so dobivali trafike izključno vojne žrtve in so se morale vse, ki so v rokah drugih nezaščitenih oseb razpisati.

Izpuščeno je vse glede ugodnosti prodaje drugih monopolnih predmetov in srečk klasne loterije.

Odvzet je važen vir, ki smo ga sedaj dobivali od 1/100 dohodkov monopolnih prodaj.

Tudi ne obsega načrt določb, da imajo vojne žrtve prednost pri licitacijah o državnih nabavkah po zakonu o državnem računovodstvu.

Nikjer ni postavke, da hoče država dati sredstev za povzdigo invalidskih zadrug. Pri točki: »Proste vožnje« obsega načrt samo slučaje, ako je invalid poklican na pregled, zdravljenje, učenje, popravo ali nabavo proteze in za vračanje domov.

Drugi ugodnosti ni. V vseh državah je navada, da se prepušča vojnim žrtvam ugodnost in popust na železnicah za osebna potovanja. Tudi pri nas uživa mnogo drugih oseb ugodnosti na železnicah, samo vojne žrtve se ne smatra za toliko zaslužne. Ministrov načrt je obsegal 50% popust na železnicah, a ministrski svet je to izbacnil.

III. poglavje osnutka predpisujejo invalidnine (pokojnine.)

Invalidi so kategorirani v tri skupine od 20—40% so polinvalidi, od 50—70% so težki invalidi, od 80—100% so polni invalidi.

Udruženje zahteva, da se 70% invalidi uvrste tudi med polne invalide. Treba bi bilo zamenjati procentne postavke od 50—60% in od 70—100% ter dostaviti, da se mora pri prečenjevanju invaliditete jemati v obzir zaposlenje dotičnega.

Invalidnina je sledeča:

Redovi: polinvalidi dobivajo letno 600 Din, težki 1440 Din polni pa 2400 Din.

Pri kaplarjih se poveča invalidnina za 10%, podnarednikih 15%, narednikih pa 20%.

Naše zahteve so: polinvalidom 960 Din, težkim pa 1800 Din.

Plača ali pokojnina invalida nima vpliva na pravico in količino invalidnine.

Nižji oficirji ali obvezniki uradniškega reda: polinvalidi 945 Din, težki 1890 Din, polni 3150 Din.

Nižji oficirji ali obvezniki uradniškega reda: polinvalidi 1350 Din, težki 2700 Din, polni 4500 Din. Javni državni ali samoupravni uradniki dobivajo, ako prav v vojski niso imeli nobenega čina, ali pa manjši čin kakor so ga imeli v civilnem poklicu invalidnino nižjih ali višjih oficirjev.

Zahteve udruženja so za invalidnine oficirjev sledeče:

Nižje: polinvalidi 1800 Din, težki 2400 Din, polni 3600 Din.

Višji: polinvalidi 2300 Din, težki 3400 Din, polni pa kakor je v projektu.

Udruženje zahteva, da se onim, ki imajo pravico djaškega roka (enoletni prostovoljec), prizna invalidnina nižjih oficirjev.

Aktivnim in rezervnim oficirjem Srbije in Črne gore in dobrovoljcem se invalidnina to-

liko zviša, ako niso v državni službi, da dosega s pokojnino, ki je predvidena po novem zakonu o ustrojstvu vojske iz leta 1923. Polnim invalidom oficirjem pritičejo prejemki poslednje aktivne plače.

Udruženje zahteva, da se to izvrši z veljavnostjo od 1. oktobra 1923 dalje.

Oficirjem in uradnikom invalidom, ki nimajo še 10 let službe, se prizna pravica do pokojnine po čl. 303 zak. o ustr. vojske ali 137 zakona o drž. nameščencih. Nato govori poseben člen o nekaterih polnih invalidih, ki imajo pravico stalno bivati ob vsej oskrbi v invalidskih domovih ter dobivajo $\frac{1}{3}$ osnovne invalidnine, ako pa imajo revne družine, pa 100 Din mesečno osebne dodatka, $\frac{1}{3}$ invalidnine z osebnimi dodatki pa dobivajo družine.

Ako pa so doma pri družini, dobe poleg redne invalidnine 2400 Din letnega dodatka.

Zahteva udruženja je za vse take brez ozira na čin, letno po 3600 Din dodatka.

Tuberkulozni v 2. ali 3. štadiju, dobivajo brez izjeme 6 mesecev po odpustu iz bolnice invalidnine polnih invalidov, brez ozira na procentne nesposobnosti.

Siromašni, nad 60 let stari invalidi se smatrajo vedno za polne invalide.

Za zakonsko ženo:

$\frac{1}{8}$ invalidnine, ako neposredno davek ne znaša nad 30 Din.

$\frac{1}{10}$ invalidnine, ako neposredno davek ne znaša nad 60 Din.

$\frac{1}{12}$ invalidnine, ako neposredno davek ne znaša nad 90 Din.

Za deco: (tudi priznane nezakonske otroke) po temelju gori navedenega davka $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{12}$ ali $\frac{1}{15}$ invalidnine.

Udovske pokojnine so izvirne in prehodne (začasne). Prve so vdove po padlih in pogrešanih, druge pa vdove težkih ali polnih invalidov.

Pokojnina vdove znaša dvakratni dodatek, kakor ga dobiva invalid za ženo, a vdova ne sme biti mlajša od 45 let, sicer dobiva to pokojnino samo ako dokaže, da je nesposobna za delo.

Za delo sposobne vdove pod 45 letom pa prejemajo samo enkratni gorenji dodatek za ženo, vendar pa, ako ne plačujejo nad 30 Din neposrednega davka.

Za deco: bodisi zakonsko, nezakonsko, ali adoptirano, dobivajo vdove: za vsakega otroka, ako ne plačajo nad 30 Din davka $\frac{1}{10}$, nad 60 Din $\frac{1}{8}$ in nad 90 Din $\frac{1}{10}$ invalidnine, ki je predpisana za polnega invalida.

K temu moramo pripomniti, da je zelo krivično, da se vdovi za delo sposobni pod 45 letom, ako plačuje 30 Din neposrednega davka, ne da sploh nobene pokojnine. Čisto jasno je, da kljub temu, ako more iz imetja ali podjetja ali pa od dela svojih rok živeti, nima več istega družinskega razmerja in močeve opore, pri čemer je toliko prizadeta, da ji je država dolžna oškodovati izgubo moža. Ona je vojna žrtev in kot taka mora biti primerno oškodovana.

Udruženje zahteva sploh čisto drugačno podlago za pokojnino vojnim vdovam, invalidskim vdovam ter sirotam in sicer tako, da ako je pokojni ostavil samo ženo, dobiva ista 50%, ako ima ista 1 otroka 65%, ako ima dva otroka 75%, ako pa več otrok 85% celokupnih priпадkov moža, polnega invalida. Sirote brez očeta in matere, dobivajo tako pokojnino kakor nad 45 let stare vdove. Stariši dobivajo, ako so delanezmožni, in sicer samo eden od staršev 300 Din letno, oba pa 450 Din letno, ako izgube 1 sina. Za dva sina se ti zneski povečajo za 60%, za več sinov pa za 120%.

Udruženje pa zahteva za enega roditelja 30%, za oba pa 50% vseh priпадkov umrlega, ako je bil polni invalid.

Za siromašne brate in sestre pokojnega, ako ni zapustil žene, otrok ali roditeljev, je določeno, ako jim je bil hranilec, po 300 Din letno. Udruženje zahteva za brate in sestre v gorenjem slučaju po 30% priпадkov umrlega.

Nadaljni členi govore, kdaj se invalidnina prične, koliko časa trajaja, kdaj se jo izgubi. V teh vprašanih zakon soglašajo z dosedanjimi odredbami.

IV. poglavje se začne s členom »Postopanje«, ki opisuje prijave za pregled. Nato sledi »Komisija za pregled invalidov«.

Pri sestavi nadpreglednih komisij, ki bodo take kakor dosedaj, se je izbacil samo zastopnik našega udruženja in se zamenjal s predstavnikom krajevnih oblasti.

Enako pri superrevizijskih komisijah.

Udruženje zahteva, da pride v te komisije povsod zastopnik krajevnega odbora udruženja.

V naslednjem členu »Rok prijave za invalidnino«, predpisuje se 1 leto po nadpregledu, pri ostalih slučajih a 1 leto po sklenjenem miru. Nato našteva dokumente, ki se morajo predložiti. O pokojninah odločajo redna sodišča, druga instanca pa je vrhovno invalidsko sodišče v Beogradu. Na to se predpisuje ustroj tega sodišča.

Udruženje zahteva, da tudi v to vrhovno invalidsko sodišče pride zastopnik središnega odbora. Špecialne komisije pa bodo delovale, tudi ako bo sprejet ta zakon, toliko časa, da izvrše svoje delo.

Načrt preide k »Reviziji postopanj«, ki so dovoljene v slučaju nesoglasij z zakonom, ako dokumenti ne soglašajo ali pogrške pri invalidninah. Rok je 3 mesečni. »Obnova postopanja« o invalidnini je dovoljena v roku 6 mesecev po zaznanju slučaja.

In sicer so temelji za to, ako se naknadno doprinesejo dokumenti, ali nastopijo slučajji poslabšanja invaliditete, ki dajejo pravo na višjo invalidnino.

Minister pa lahko vpelje obnovo tudi sam, ako se razvidi, da kdo nima pravice na pomoč, ali ako se zdravstveno stanje dotičnega zboljšša.

V. poglavje »Celokupno izplačilo invalidnine« in dodatka s podelitvijo zemlje, pravi, da se zemljiaradnikom, ako so dobili zemljo od agrarne reforme, ustavi vsaka invalidnina ter dodatek.

Središni odbor je razložil natanko položaj, kako malo se skrbi za to, da bi dobili invalidi zemljišča, in to posebno, ker imamo pretežno večino kmetovalcev. Zemlja se daje neobdelana in jo je nemogoče obdelati brez sredstev posebno, ker se takoj odvzame podpora.

Zato zahteva, da se vstavi v zakon, da imajo invalidi pred vsemi drugimi osebami prednost za zemljo in da se ji mesta prepusti v okolišju njihovega stalnega bivališča. Invalidnina naj se pa ustavi šele s koncem oega leta, v katerem je spraval invalid prvi pridelek iz dotične zemlje. V slučaju slabe letine pa mora minister podaljšati invalidnino še za eno leto. — Zahtevamo tudi, da se dovoli izplačilo kapitalizirane invalidnine za gotovo dobo let po starosti dotičnega naenkrat, kot obratni kapital, ako dotični dokaže potrebo.

Ne vemo, zakaj se je dotični člen izbacil iz zakonskega načrta.

Ta kapital bi marsikom mnogo koristil, pri osnovanju obrta, ali pri melioraciji zemljišča in se čuje jako mnogo želj po enkratnem izplačilu.

Polnoma prezrto je v osnutku zakona Invalidsko udruženje. Še poprejšnji zakoni so omenjali Udruženje in njegove različne ugodnosti. Ne zavedajo se, koliko olajšuje Udruženje državno administracijo in koristi članstvu. Celo povojno dobo je Udruženje takorekoč tolažnik invalidov in nekak regulator med državno upravo in vojnimi žrtvami. Zato je treba, da država podpira organizacijo, ki najobčutljivejšo pomaga članstvu pri regulaciji vsestranskih interesov in potreb. Treba je podpirati cilje, ki jih ima namen izvesti organizirano delo v dobrobit članstva. V vsaki državi se pomaga stanovskim organizacijam, ki so potreba moderne-

ga časa. Zato zahtevamo, da pride v nov zakon cel odstavek, ki ga je ministrski načrt tudi predvideval, a je izbacjen od min. sveta in sicer se glasi v tem smislu:

Vojne žrtve naj se organizirajo v lastno stanovsko organizacijo, nad katero ima nadzor v kolikor postuje po določilih tega zakona in po predpisih ustave minister za socijalno politiko. Udruženju se more poveriti gotov delokrog po tem zakonu, kakor vodenje evidenc, zbiranje podatkov, sprejemanje prošenj, pritožb ter rešenj in izplačevanje invalidnin in druge primerne posle.

Udruženje ima tudi prosto poštnino.

Zbirati sme tudi darove za invalide od za bav itd., brez odobrenja ministra.

VI. poglavje regulira »Narodni fond za vojne žrtve«. V ta fond grede državne dotacije iz budžeta, dobrovoljni dohodki v pomoč vojnim žrtvam, 2% od razredne loterije, fond kneza Mihajla, vsi avstro-ogrski invalidski fondi, dohodki iz vojne odškodnine in razni dohodki po drugih zakonih. Fond ima imovino in nepremičnine. Nepremičnine, kar jih fond dobi, se prodajo. Ustanovi se sosvet za upravo narodnega fonda.

S tem, da bodo zbrana sredstva izključno za vojne žrtve v posebnem fondu, imejmo v vidu, da bo lažje doseči potrebne kredite.

Fond se bo uporabljal za lečenje in vzdrževanje invalidov po zavodih, za pomoč v dosegu pridobitnega položaja; za prevoz, obleko, orodje in druge podpore zaščitenim osebam. Iz dobrovoljnih sredstev se bodo zidali domovi. V tako važnem vprašanju sredstev za vojne žrtve se ni dalo možnosti, da pri upravi tega fonda sodeluje tudi predstavnik udruženja. Invalidsko udruženje se tudi ne imenuje v svrhu podpiranja njegovih potreb in važnih podvzetij, med katerimi naj omenimo v prvi vrsti zadržarstvo.

VII. poglavje ima »Prehodna določila«, ki objasnijo nekatera upravna in postranska vprašanja.

Tako misli nov zakon regulirati vprašanje vojnih žrtv. Ako celi tekst malo natančneje premislimo, vidimo, da nimamo pričakovati znatnega zboljšanja položaja. Zakon ne bo nudil nič posebno novega, naših najglavnejših zahtev ne bo vseboval.

Od inštanca do inštanca se je kratilo in končno prišlo zopet do malenkostnih rezultatov. Čutili bomo, da nismo skoro prav nič na boljšem. Še je čas, da podamo zadnji apel na odločujoče, ki naj imajo v vidu zboljšanje in stanje zaslužnih vojnih žrtv, ki ga imajo priliko že dolgo let opazovati.

Ni še sklenjeno in podpisano. Mogoče še nekaj časa ne bo, ker politični položaj postaja zopet zamotan. Čuje se, da bo skupščina odgodena in se bo vprašanje za nekaj časa zavleklo, ako ne zavzame kakega drugega skrajšanega pota. Treba je pa na vsak način popraviti to, kar je predvidenega, ker to je nezadostno in vemo, da se lahko zboljšša. Naj ne bo ta načrt zakon, pač pa naj čitamo bodoči zakon, ki bo obsegal tudi vsaj najvažnejše točke kot sadove naše dolgotrajne borbe za eksistenco.

Da bi pa naj bil ta načrt zakon, pa odločno protestiramo in ga odklanjamo. Obenem pozivamo vso javnost in poslance, da tak zakon odvržejo. Mi hočemo zakon, ki smo ga načrtali leta 1922.

Živi ne maramo v zemljo.

Invalid Alojz Počivalnik od Marije Magdalene p. št. Pavel pri Preboldu nam piše, kako sočutno postopajo z njim. Pismo se glasi:

Dragi sotovariši odborniki!

Prosim Vas nujno pomoči, da bi mi sestavili prošnjo. Nahajam se v veliki stiski kot 100 odstotni invalid. Bil sem naznanjen obrtni oblasti radi pletenja. Dokler sem mogel delati druga dela, se nisem pečal nikdar s pletenjem. Do tega me je privedla britka usoda in sila. — Tudi tega ne delam lahko, vendar pa moram, ker se ne morem drugače preživljati. Učil se res nisem nikjer, ampak sem samo gledal druge pletilce. Z zanimanjem in vnemo se izpopolnujem in vedno premišljam tako, da še v spanju nimam miru. Še v spanju mi blodi pletenje. Imam grozovito skrb, kako se hočem pošteno preživeti. S pokojnino, ki jo dobim se zdaleka ne morem. Za delo nisem. Oblast pa zahteva, da moram imeti obrtni list. Hočejo učni list in nekaj spričeval! Samouk sem, vojni

invalid, brez pomoči. Država me ne preskrbi in ne usposobi za poklic. Pohabljen sem strašno, zadržam na rebrih rano, spredaj na prsih drugo, na desni nogi pa kar sedem. Takšnega, kakor sem jaz ne sprejme nobeden mojster v učenje. Niti v invalidsko obrtno šolo ne morem. Ako mi nič ne dado, kaj pa zahtevajo od mene? Hodil sem že dosti po bolnišnicah, pa sem še slabši nazaj prišel. Iz česa naj živim, ako nič drugega ne morem, kakor malo pletiti. Ali sem tak konkurent zdravim obrtnikom? Ali me ne morejo rešpektirati niti birokratični paragrafi? Saj sem vendar že napol v grobu. Naj me pustijo ta kratek čas življenja pri miru, dokler bom na svetu, in si skorjico kruha služil. Ali pa naj mi dajo na okrajnem glavarstvu toliko podpore, da bom lahko preživljal sebe in ženo. Tri leta se mi bolezen tako slabša, da ne morem nikamor od hiše. Žena je tudi vedno bolehal! Toraj pod milim nebom ne morem drugače živeti, kakor da pletem. Pa prav pasje

življenje je to! Zelo težavno delam, sedaj se mi pa še to delo prepoveduje in zahteva od mene nekaj nemogočega. S tem se me tira naravnost v obup, ali pa obsoja v smrt od lakote.

Opomba: Ako je za vse red, naj bi se tudi moža redno in točno preskrbelo, potem bi lahko rekli »pri nas vlada natančnost«. Ali naj gre živ pod zemljo?

Podružnica v St. Petru v Savinjski dolini mu je podarila podporo v znesku 50 Din. Za njegove razmere naj tudi malo skrbe pri invalidskem odseku. Velika sramota pa za tistega, ki išče koristi s tem, da gre naznanjat na okrajno glavarstvo takega reveža!

Kaj je s pokojninami?

Delo priznavanja pokojnin, ki ga vrši deželno sodišče, ne more naprej. Priznamo, da je težko pri tem kaosu, ki ga je napravila zmešana uprava, vršiti skoro vsako delo. Ako se bomo bolj centralizirali, tem večja zmešnjava bo. Toda enkrat mora biti vsake stvari konec.

Tako se mora tudi v pogledu naših pokojnin napraviti neka pot, po kateri bomo šli iz stojišča. — Invalidi, vdove in sirote ne morejo čakati kar po cela leta, kdaj bodo dobili tiste ficke. Dolg se nabira in najraje se kar pozabi. Naredba ga lahko kar prestavi nekam na daljše

Beračenje jugoslovanskih invalidov.

Pod tem naslovom prinaša »Socialist« v svoji zadnji številki članek izpod peresa vojne invalida J. Meznariča, ki je tako resničen, da ga tudi mi tukaj ponatiskujemo:

V resen prevdarek prizadetim!

Dosti resno, trezno in upravičeno smo že tolikokrat, v milem pa zopet v ostrejšem tonu povzdigovali svoj glas za vojne žrtve, invalide, vdove in sirote. Zavedali smo se, da s tem delom izvršujemo samo svojo dolžnost. Brezdvomno je bila dolžnost vseh vlad, ki so bile doselej, da bi brez odlašanja rešile invalidsko vprašanje. Tega do danes ni nobena dosedanja jugoslovanska vlada storila in tudi do danes nobena konkretno izjavila, zakaj ga ni rešila in sploh, kdaj ga misli, — ne površno ampak resno in smiselno rešiti.

Dolg katerega dolguje država državnim borcem, bi moral biti že pri prvi vladi rešen in poravnat. Svetovno klanje je bila nacionalno-politična grupacija za zaščito pridobljenega kapitala. In ta kapital je državni kapital, — kapital, katerega je in ga tudi v naprej, narod »ljudstvo« daje državi, da z njim sanira vsa finanjska vprašanja za državo. Med tem kapitalom je tudi del za narodne borce in kljub temu ga zadnji ne dobe. Dobe, sicer pa toliko, da si morejo revne žrtve s tem prav nič pomagati. Din 7.50, 30, ali 60, ni niti za en dan. Če primerjamo to k % delanezmožnosti, tedaj vemo, da je ta delanezmožnost ostala na bojiščih in vendar odgovorni ne priznavajo pravilno odstotno povračilo.

Svetovno klanje je bilo klanje — v katerem je milijone in milijone zdravih ljudi poginilo, milijone in milijone pa pohabilo. Poginulih dames ni več, ti ne rabijo danes državne pomoči. Spominjamo se jih samo, bitko pa občutijo oni, kateri jih v svoji sedini pogrešajo.

Naše gibanje.

Vrhnik. Podružnica vojnih invalidov na Vrhniki je imela dne 20. I. t. l. redni občni zbor. Obiskan ni bil, kakor bi imel biti. Vzrok je bil gotovo slabo vreme. Ne sme se reči, da podružnica ne dela, ako ni bil dobro obiskan občni zbor, ker imajo vojne žrtve pri svoji revščini zelo slabe čevlje in obleko.

Izvoljen je nov odbor iz 13 članov in sicer: Muschet Valentina, predsednik, Stanovnik Janko, podpredsednik, Miletič Josip, tajnik, Kermavner Mici, blagajničarka, Rudel Henrik odbornik, Turk Nace, Bartel Ivana in Šušteršič Jakob, namestniki. V nadzorstvo Homan Pavle, Gradišnik Miha, Kirn Jože, namestniki pa Jekaj Jaka in Pišek Franc. Novi odbor je na svojih sejah dne 27. I., 2. II., 10. II. in 17. II. 1924 razpravljal o vseh potrebah vojnih žrtev v vrhniškem okraju in sklenil delovati s polno paro. Vsi člani naj se za vsako pritožbo, prošnjo itd. obrnejo na podružnico, da jim nudi prvo pomoč in pošlje vse dopise na izvršni odbor. Posebno, ker se pojavlja redukcija invalidov, naj nihče

čakanje, ali v večnost. Akti so romali v Beograd in od tam hodijo počasi nazaj. To lahko traja preko smrti vseh borcev, ki so podvrženi boleznim in hitrejši umrljivosti. Sirote bodo odrasle in postale nezaščitene. Zakon pravi, da mora vsakdo dobiti pokojnino, vsakega prvega za naprej. Ali tukaj nima specialna komisija kompetence, da bi to stvar regulirala v smislu zakona, kakor je zaščito. Zakaj velja tam predpis tako natančno? Toraj pokojninski aparat je treba urediti tako, da bo brezhibno točno funkcioniral. Vsi zaostanki naj se izplačajo. Vojne žrtve ne moremo nič kreditirati ali popuščati, smo že daleč pod ničlo.

Mi hočemo redno plačo, kakor jo tirja vsak delavec.

Tako smo pri nas že od nekaj navajeni. Uprava nas ne briga. Gospode, merodajne faktorje prosimo, da stvar takoj uredijo. Dovolj je brezplodnega čakanja. Imamo kupe prošenj in veliko število prav v mizernem položaju se nahajajočih tovarišev, ki ne dobivajo nič in so sploh čisto obupani. Niti odmev se ne sliši, kar umolknilo je vse. Udruženje naj napravi vse potrebno, da začne pokojninski aparat takoj funkcionirati. In sicer v Beogradu, ker naša gospoda vemo, da se trudi in bi rada napravila red, pa je pri današnjih razmerah nemogoče, ker se bomo vedno samo konsolidirali.

Prizadeti.

Živi ljudje, pohabljeni, delanezmožni, katera delanezmožnost je različna, vojni invalidi so potisnjeni povsem v ozadje javnega življenja. Nikdo ne čuti z njimi, nikdo ne pozna njih bolečine, katere trpe duševno in telesno. Jugoslovanska vlada, ki vrši svoje politične posle ravno na onih tleh, za katere so dale rečene žrtve vse svoje — svojo človeško kri — ne reagira na obupne klice pomoči in žene stvar do skrajnosti.

O življenjskih poteškočah nam ja ni potreba še kaj posebej na tem prostoru omenjati, ker smo že vsi okusili grenkosti sedanjih, odnosno povojnih razmer. Gre nam pa vendar za resno vprašanje. — Ali smemo sploh dopuščati, da pojdejo narodni borci v naši domovini, od hiše do hiše beračiti, ali se pa hočemo enkrat za vselej postaviti na edino pravično in opravičeno stališče, da mora država tem bednim že enkrat z zakonom vseskozi pošteno pomoč nuditi. Da bi narodni borci — ker jih država ni voljna podpreti — hodili beračiti, ali se pa hočemo enkrat za vselej postaviti na edino pravično in opravičeno stališče, da mora država tem bednim že enkrat z zakonom vseskozi pošteno pomoč nuditi. Da bi narodni borci — ker jih država ni voljna podpreti — hodili beračiti, to ne smemo pod nobeno ceno dopustiti. Sram nas mora biti na zunaj in znotraj države, če nismo kos prehraniti in eksistenčno preskrbeti one ljudi, katere smo sami pohabili. — Vojaki (kot narodni borci) niso vršili dela v tovarnah za zasluzek, ampak so delali za domovino, državo Jugoslavijo brezplačno in če so le ti na bojiščih — ponesrečili, tedaj veleva nacionalna dolžnost te ljudi z lastnimi (državnimi) sredstvi vzdrževati, nikakor pa se jih izogibati.

tem p. n. darovalcemv in onim, ki o pri veselici sodelovali ali darovali se podružnica toplo zahvaljuje.

Nadalje pozdravlja tuk. podružnica resolucije Celjke podružnice od dne 13. I. t. l. in se pridružuje protestu v polnem obsegu. Danes dobivamo mesečno po 7 Din 50 p, pa moramo plačati še poštnino. Po ukinitvi ministrstva za socialno politiko pa dobimo eden za drugim redukcijske dekrete.

Kolikor je podružnici znano, so bili tukaj reducirani Gradišnik Miha s kupom otrok brez premoženja, ki je imel poprej 30 odstotkov, Osredkar Alojz 20 odstotni invalid z kupom otrok in malo bajto, tretji pa Miletič Josip, kateri še ni dobil dekreta, pač pa je pismonoša zahteval njegovo pokojnino Din 7.50 nazaj.

Tov. invalidi in pa tudi drugi posebno gostilničarji v vrhniški okolici, naj si nemudoma naroče glasilo »Vojni Invalid« in ga razširjajo, ker bodo tudi iz Vrhnike večkrat prihajale kakšne novice boljše in slabše vrste.

Živelo Udruženje vojnih invalidov in podružnica na Vrhniki.

Izredni občni zbor ima dne 18. maja t. l. podružnica v Šoštanj, z dnevnim redom »Volutev novega odbora v smislu čl. 38 društvenih pravil.« Na zadnjem rednem občnem zboru ni bil voljen po pravilih tudi nadzorni odbor. — Članstvo te podružnice naj se v čimvečji meri udeleži.

Iz občnega zbora v Kozjem, se nam poroča, da se je vršil dne 25. marca t. l. ob 11. uri pri tov. Podlinšek, ki je tudi predsednik podružnice. Po otvoritvi je povdarjal, da članstvo ni pokazalo v pravi meri zanimanja. Tudi pri odboru je moral predsednik opravljati razne funkcije sam, zato je izjavil, da ne prevzame več te funkcije. Nato so sledila poročila o delovanju. — V nov odbor so izvoljeni tov. Podlinšek, Klavžer, Rajgel, Jazbec, Moškon, Belak, Romih, Zupan, Kravarič, Režek, Vončina. Namestniki: tov. Sobotka, Gorjanc, Grobin, Potočnik, Bokal, Beve in oba Bratuša. Nadzorni odbor: tov. Turk, Dobrave, Kolar; nam. Rataj in Rajgel.

Dramatični odsek udruženja, ki obstoji v Ljubljani, je pričel zopet gibati. Zadnji čas je vprizoril zelo zabavno igro »Svatbo Krečinskega« na odrih v Mostah, Borovnici in Vrhniki. Povsod je žel polno priznavanja in zahvale. Vsi igralci so zelo na mestu in igra sama je prav posrečena, poleg tega pa je zelo šaljiva in zabavna. — Igra se v prid podružnic, ako imajo priliko preskrbeti dvorane. Zato se lahko bližnje podružnice obračajo pismeno ali ustmeno na gorenji odsek, ako žele vprizoriti igro.

Podružnica Vrhnika objavlja, da še veliko njenih članov ni plačalo članarine. Opozarjajo se vsi dotični, da naj nemudoma pošljejo članarino blagajniku, ali pa predsedniku tov. Mušetu na Verdu. Podružnica hoče odslej držati članstvo v strogem redu, zato naj bo v interesu vsakega samega, da ne bo izbrisan. Sredi junija se bo priredila veselica v prid društvu in se bo sploh gledalo, da se podružnično delovanje poživlji. Toraj tovariši in tovarišice, na noge!

Iz Trbovelj. Ker je bila naša blagajna izčrpana, naprosili smo Sokolsko društvo v Trbovljah, da uprizori igro v naš prid. Tej naši prošnji se je Sokolsko društvo rado odzvalo ter je uprizorilo dne 27. januarja 1924 v dvorani g. Martina Pusta v Trbovljah dve igri: »Matjaževi hajduki«, mladinsko igro v enem dejanju, in »Umor«, žaloigro v dveh dejanjih. Igralo se je jako dobro in majhna dvoranica je bila do zadnjega prostora zasedena. — Dne 1. februarja t. l. nam je Sokolsko društvo izročilo čisti dobiček v znesku 472 Din za katerega se najtopleje zahvaljujemo.

Poročilo iz občnega zbora v Guštanj. — Dne 6. aprila t. l. se je vršil pri podružnici U. V. I. v Guštajnu redni občni zbor. Udeležba je bila zelo velika, kar znači, da se tamkajšnji tovariši in tovarišice v polni meri zavedajo, kaj je organizacija. Iz Črne so se pripeljali invalidi s posebnim vlakom, ki ga jim je dala tamkajšnja rudniška uprava po svoji železnici brezplačno na razpolago. Zato moramo izreči rudniški upravi v Črni veliko priznanje naklonjenosti in polne zahvale za požrtvovalnost. — Občni zbor je vodil splošno priljubljeni invalid učitelj tov. Gačnik. Prisostvoval je tudi delegat izvršnega odbora iz Ljubljane, tov. Krušič, ki je temeljito pojasnil položaj, pomen in delovanje udruženja. Poslušalci so z zanimanjem sledili in mu izrekli mnogo priznanja za dobre bese-

de. Odbor je bil izvoljen po večini stari, ki mu predseduje tov. Gačnik. Sprejeta je bila tudi važna resolucija, ki se glasi:

Resolucija,

sprejeta na četrtem rednem občnem zboru podružnice Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS v Guštanju.

Invalidi, vdove in sirote, zbrani na rednem občnem zboru dne 6. aprila 1924 v Guštanju so sklenili:

1. najenergičneje zahtevati takojšnje sprejetje zakona iz leta 1922, katerega je bivši minister dr. Žerjav za časa medzavezniškega kongresa izdelal v sporazumu z zastopniki udruženja;

2. protestirajo proti krivicam, storjenim po specialni invalidski komisiji n energično zahtevajo, da se popravijo. Invalidi, vdove in sirote, kateri so predlagani od specialne invalidske komisije za redukcijo, morajo uživati vse pravice po časnem invalidskem zakonu, do končne odločitve specialnega invalidskega suda v Beogradu. Proti odlokom spec. inv. suda se mora dovoliti pritožba oziroma dopustiti, da reduciranci doprinesejo ponovne dokaze. Vse stroške, ki so v zvezi s pregledi, mora povrniti ministrstvo za socialno politiko odnosno invalidski odsek v Ljubljani. Protestirajo tudi, da invalidi, od katerih zahteva spec. invalidska komisija poziv prič za dokaz invaliditete, trpijo stroške teh prič. Kriti jih mora ministrstvo in je reba, da se v to svrhu nemudoma nakažejo potrebni krediti;

3. zahtevajo, da se pokojnine vojnim žrtvam redno izplačujejo in to v smislu zač. inv. zakona vsaki mesec prvega za naprej.

Najenergičneje protestirajo, da se ravno v obmejnih krajih dogaja največ nerednosti pri izplačevanju pokojnin. Podružnica Guštanj meji na Avstrijo in bivše plebiscitno ozemlje, kjer je bila in je še sedaj nemška nacionalna agitacija na delu to in onstran meje. Gotovi elementi gledajo na vsako najmanjšo nerednost v naših državni upravi in jo uporabljajo za agitacijo, v svoj prid. Res je, da so invalidi v sosednji Avstriji gmotno mnogo na boljšem kakor pri nas in da to vpliva na mentaliteto v narodno ogroženem okolišju. Izplačevanje pokojnin v nekaterih občinah, ki so po plebiscitu vsled končno veljavne razmejitve pripadle naši državi, se še do sedaj ni uredilo, napravi naj se red in treba je, da se nekateri organi pouče, da je del bivše Koroške ravnopravno ozemlje naše domovine. Naj se ne smatra invalidov, ki prihajajo iz teh krajev v Ljubljano v razne urade, dvomljivim elementom. Še onstran meje so Slovenci, ki so naklonjeni državi SHS. Slučaj inv. Čivnik Miha.

Tudi zahtevajmo, da invalidski odsek v Ljubljani kot edini zaščitnik vojnih žrtev upošteva prošnje vojnih žrtev, ki prihajajo iz področja podružnice v Guštanju, to pa vsled tega, ker so tam zelo siromašni ljudje, posebno vojne vdove, ki so navezane edinole na malenkostne mesečne pokojnine.

Vidi se, da imamo med našimi vrlimi Korošci najzavednejše člane. Tako mora iti naše delo v udruženju naprej, potem bomo sigurni uspehov. Na ta način se tudi podkrepiti moč in razpoloženje onih, ki se bore na čelu udruženja za naše pravo. Le tako naprej, tovariši in tovarišice, bodite drugim za vzgled!

Podružnica Stari trg pri Ložu. Občni zbor se je vršil dne 27. januarja t. l. ob 2. uri pop. v občinski hiši. Vodil ga je delegat tov. Juvan iz

Ljubljane. Odbor je podal poročilo o delovanju nakar je bil odbor odvezan. Tov. Juvan je podal izčrpno poročilo o delovanju izvršnega odbora in so mu navzoči z zanimanjem sledili le žal, da ni bila radi zelo slabega vremena večja udeležba. V nov odbor so izvoljeni tov. preds. Ravšelj, podpr. Krajc, tajn. Tomc, blag. Lekar, odborniki: Hace, Grl, Palčič, Rot in Marolt ter vdovi Avsec in Žnidaršič. Nadzorni odbor: Intihar, Grl in Gruden. Delegat tov. Rovšelj.

Beltinci. Tukaj se je vršil občni zbor podružnice dne 14. jan. t. l. ob 10. uri pri tov. Slavčiču. Podpreds. Horvat je pozdravil navzoče in mesto predsednika otvoril zbor. Iz poročil funkcionarjev posnemamo, da je odbor intenzivno delal posebno kar se tiče prošnje in intervencij. Blagajnik izkazuje prebitok 870 Din. Pri volitvah so bili izvoljeni tov. preds. Rengen, podpreds. Horvath, tajn. Slavčič, podtajn. Rešek, blag. Ferčak, odborniki: Jerebič, Sraka, Tratnjek, Čizmaziya, Püčko Škafar ter Ulen in Horvath, slednji trije v nadzorni odbor.

Iz upravnništva. Vsi oni naročniki, ki so v zastanku naročnine, naj jo takoj poravnajo za nazaj in naprej. V našem interesu je, da obdržimo list, ki je edini branilec stanovskih interesov in ga povzdignimo na najvišjo stopnjo. — Zbirajte nove naročnike, pridobivajte dopisnike in širite svoje lastno stanovsko glasilo.

Podružnica Celje si šteje v svojo prijetno dolžnost, spomniti se z najglobokejšo hvaležnostjo vseh onih faktorjev, ki so v tako obilni meri pripomogli, da je prištevatih invalidsko prireditve na pustni turek v Narodnem domu med najlepše prireditve predpustne dobe v Celju. Iskrena hvala za lep moralni in gmotni uspeh gre v prvi vrsti celjskim narodnim damam. Pod njihovim pokroviteljstvom je cel aranžma potekel brezhibno. S presrečno zahvalo se moramo odslužiti predvsem ge. Eli dr. Kalanovi, ki je že opetovano in tudi to pot zastavila svoje izredne zmožnosti v prosep naše prireditve. Z redko požrtvovalnostjo so sodelovale nadalje sledeče dame in gospodje, katerim gre takisto najpristrčneja zahvala, gospe Kalanova, Grudnova, Logarjeva, Finžgarjeva, Antipinova, Zorkova, Gandinijeva, Reševa, Založnikova in Čopova ter gospodje Zorko, Reš, Zorman, Pfeifer, Janko in Šolinc. Z velikim razumevanjem namena prireditve je odstopilo telovadno društvo Sokol brezplačno svoje dekoracije ter tako podprlo gmotni uspeh. Ples je vzorno vodil telovadni učitelj g. Jurko, železničarska godba pa je s svojim lepim in pridnim igranjem povzdignila splošno veselo in neprisiljeno razpoloženje večera. More se le najtopleje priporočati. Med mnogoštevili maskami sta vzbujala največ pozornosti s svojim originalnim nastopom gg. Janko in Pfeifer. Mnogobrojna udeležba iz civilnih in častniških krogov je bil razveseljiv dokaz, da uživajo trpeče vojne žrtve vsestranske simpatije. V posebno čast se je štela organizacija, da so poleg številnih zastopnikov raznih uradov, oblasti ter pridobi njih krogov posetili večer tudi celjski župan g. dr. Hrašovec, poveljnik domačega polka g. polkovnik Naumovič ter vladni svetnik g. dr. Žužek. Presrečna hvala vsem, ki so z denarnimi in raznimi bogatimi darili tako značajno prispevali k lepemu gmotnemu uspehu. Zahvala gre končno vsem, ki so na katerikoli način sodelovali ter omogočili lep uspeh prireditve, ki vpliva izpodbujevalno na nadaljno akcijo za olajšanje velikega gorja, ki vlada med invalidi.

Uradni del.

Mesta sodnih slug so razpisana v Uradnem listu in sicer pri okraj. sodiščih v Slovenjgradcu, Smarju pri Jelšah in Trzinu. Rok za vlaganje prošnje je do 20. aprila t. l.

Licitacija restavracije. Subotiška železniška direkcija razpisuje na 15. maja 1924 ob 11. uri javno licitacijo restavracije na postaji Kovin-Dunav. — Zakup bo trajal 5 let od 1. julija t. l. dalje. — Pogoji je pregraditev čakalnice III. razreda ob svojih stroških. Ostali pogoji so razvidni pri gorenji direkciji. Ponudbe, taksirane po 100 Din in podpisane po 2 pričah, se vlagajo zapečatene do 15. maja ob 11. uri z naslovom »Ponudba glede zakupa bifeja v Kovinu Dunavu k št. 10004/24 od ponudnika I. I.

Invalidom in drugim vojnim žrtvam v vednost. Ker je celokupni odbor Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnice Ljubljana, podal ostavko, je po odredbi Izvršnega odbora v Ljubljani začasni do občnega zbora prevzel vse posle tov. Benedik Miroslav, kateremu bo prideljen sosvet treh članov. Poslovanje podružnice vsled tega ne bo trpelo in se člani kot doslej še vedno lahko oglašajo v društvenih prostorih radi informacij in drugih poslov. — Uradne ure bodo od 14. t. m. dalje ob pondeljkih, sredo in sobotah od 9. do 14. ure, druge dneve razven nedelje bo pa od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. O občnem zboru podružnice bo članstvo pravočasno obveščeno.

Videnčanov:

Pesem izgnanca.

Pozna noč. — Po cestah burja hruje,
Nemo grad ljubljanski ždi in sanja —
Gleda predse, mesto opazuje,
ki ovira ga tema brezdanja.

Motno cestne luči se bliščijo,
ura v stolpu eno že naznanja,
bitja živa vsa že davno spijo —
senca »tujca« se po cesti sklanja.

Bura besna vedno hujše hruje,
v »tujca« brlje in se vanj zaganja;
»z zida v zid nesrečnika mi suje,
srdita ga od praga, vrat odganja. —

Opomba uredništva: V »tujca« je mišljen invalid, ki ga je Specialna komisija reducirala. —

Za tiskovni sklad so darovali: Zupančič Alojz, Dol. Ponikva, p. Trebnje 2 Din, Podružnica U. V. I. Kamnik 5 Din, Glinšek Ivan, Kamnik 5 Din, Janežič Gašper, Kamnik 5 Din, Balantič Valentin, Kamnik 5 Din, Bremšak Franc, Kamnik 5 Din, Černe Paul, Ljubljana 5 Din, Gajšek I., Rogaška Slatina 5 Din, Debeljak Jakob, Ljubljana 6 Din, Anderle Fr., Lesce 21, katere so nabrali o priliki prireditve inval. veselice v Lescah, 100 Din, Koritnik A., hotel »Slon«, Ljubljana 5 Din, Janžekovič Franc, Rudina pri Ptuj 30 Din, Tomc Jernej, Inval. dom, Ljubljana 1 Din, Bizjak Ivan, Ljubljana 2 Din, Straus Rupert, Trbovlje 2 Din, Sivec Ivan, Slovenjgradec 2 Din. — Skupaj 185 Din.

Odgovorni urednik: Franc Belinc.
Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.

PODLISTEK.

Iv. Vuk:

»Zasejani«.

(Nadaljevanje.)

Domislil se je svoje nemščine. Jel je predstavljati posamezne besede in dobro se mu je zdelo, da se mu to tako posreči.

»Schuhmachermeister«, Mhm. Schuh, to so čevlji. Meister pa je mojster. Aha, tu imajo najbrže za čevlje. Tega v Trioglavu ni. Mi imamo samo čevljarja, pa tudi sešije. Še za študente dela. Poglejmo kakšen je razloček.«

Kečko se ustavi pred izložbo.

»Vse eno je. Čevlji od našega čevljarja ali čevlji od mariborskega čevljarkega mojstra.

Zraven je stalo na deski z velikimi črkami:

»Bäckerei.«

Kečko zamahne z roko.

»Pek. Tega pa imamo tudi v Zajčevcih. Samo žemlje peče nekoliko večje, nego so te tukaj.« — Kaj pa je to?«

Kečko gleda in čita:

»Konditorei.«

»Glejno?! Nova beseda! »Ei« pomeni jajca, to razumem. Konditer?« Zmajal je z ramami.

»Tega pa ne vem. Najbrž je to kakšna nova pasma kokoši. Poglejmo, kakšne so te jajca.« Gleda v izložbo.

»Hudimana! Same sladkarije imajo, le jajce ni videti. Čudni ljudje. Pišejo o jajcih, a kažejo sladkarije.«

Zamišljen v to, se je zadel s pleči ob neko damo.

Pogledala ga je nevoljno, otepaje z roko po obleki, kakor da bi se je nekaj prijelo.

»Bauer.«

Kečko je snel klobuk, zakaj razumel je to besedo.

»Iz Trioglove«, je rekel.

Dama pa, ne zmeneč se dalje za Kečkota, je šla dalje.

Osupel je gledal Kečko.

»Zakaj me je poklicala ta gospodska stvar, če noče počakati?!«

Po cesti je pridirjala baronska kočija. Šest konj je bilo vpreženo v njo. Kečko je naglo pozabil »gosposko stvar in se čudil.

»Hudirja! Kaj je ta človek v kočiji tako težak, da ga mora vleči šest konj? Ni mu videti?! Pri nas s tremi konji peljejo poln voz gnoja, pa ga speljejo. Tu pa vleče šest konj enega človeka.«

Kečko je stal in gledal za kočijo s šestimi konji še potem, ko se je že skrila njegovim očem.

»Kaj človek vsega ne vidi, če gre kam«, je zmajal z glavo in se zagledal v napis na nasprotni strani ulice, kjer se je med vrati v lah-nem vetru majala velika, žolta, uri podobna reč.

Čital je počasi:

»Friseur« — Raseur«.

Kečko je čital, kakor slovenski: »Friseur« Raseur« mesto pravilno »frizer« »razer«. On ni znal, da se nemški »s« čita kakor slovenski »z« a ne kakor »s«. Zadnji zlog »ur« je čital do besedao »Uhr«.

(Dalje prih.)